

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ВИПУСК № 221

Дайджест актуальних новин щодо
діяльності органів місцевого
самоврядування в умовах воєнного стану

ДЕРЖАВНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ

Уряд змінив правила організації шкільного харчування: що це означає для дітей, громад і місцевих бюджетів

Кабінет Міністрів України постановою від 24 червня 2026 року № 809 вніс зміни до Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку.

Ці зміни адаптують систему до запуску масштабної програми: з 1 вересня 2026 року всі учні 1–11 (12) класів комунальних шкіл по всій Україні, які навчаються очно або у змішаному форматі, отримають безоплатне гаряче харчування. Розширення програми є частиною реалізації Стратегії реформування системи шкільного харчування.

Експерти Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад» у межах реалізації партнерської угоди з Представництвом ЮНІСЕФ в Україні «Партнерство заради дитиноцентричного та гендерно чутливого відновлення в Україні: врядування, реформи, адвокація, залучення» (GRACE) проаналізували ключові норми документа та роз'яснюють їхній зміст для громад.

Докладніше за посиланням

ДЕРЖАВНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ

Мінрозвитку врахувало окремі пропозиції Всеукраїнської асоціації ОТГ в оновлених державних будівельних нормах для закладів дошкільної освіти

Міністерство розвитку громад та територій України затвердило нові державні будівельні норми ДБН В.2.2-4:2026 «Заклади дошкільної освіти», що набудуть чинності 1 жовтня 2026 року.

Документ встановлює сучасні вимоги до проєктування та будівництва ясел, дитячих садків і спеціальних дитячих садків з урахуванням нового Закону України «Про дошкільну освіту» та європейських підходів до організації освітнього простору.

Так, між іншим, перелік приміщень, їх площа, кількість ігрових та спортивних майданчиків визначатимуться під час проєктування залежно від місткості закладу, кількості дітей у групах, їхнього віку й особливостей організації освітнього процесу.

Нові ДБН також передбачають більш гнучке планування будівель і безбар'єрність.

Окрему увагу приділено невеликим закладам дошкільної освіти. Для ясел і дитячих садків місткістю до 40 дітей та спеціальних дитячих садків до 24 дітей вимоги суттєво спрощено. Це відкриває більше можливостей для створення таких закладів у житлових і громадських будівлях, зокрема при підприємствах, установах та організаціях для дітей їхніх працівників.

Оновлені вимоги насамперед застосовуватимуться під час нового будівництва. Водночас у документі враховано особливості реконструкції та капітального ремонту уже наявних будівель дитячих садків.

Державні будівельні норми розробляла міжвідомча робоча група за участю представників Міністерства освіти і науки, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства внутрішніх справ, ДСНС, підкомітету з питань раннього розвитку та дошкільної освіти Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, Світового банку, а також експертів у сфері дошкільної освіти, пожежної безпеки, цивільного захисту, науковців і проєктувальників.

Нагадаємо, що Всеукраїнська асоціація ОТГ також надавала розробнику свої пропозиції ([лінк на лист](#)) до тексту документа, прийняті [на засіданні Платформи «Дитинство»](#) та схвалені Правлінням.

[Докладніше за посиланням](#)

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Уряд врегулював механізм евакуації дітей із зон бойових дій без супроводу батьків

Кабінет Міністрів України підтримав постанову, яка визначає чіткий механізм евакуації дітей із територій активних та можливих воєнних (бойових) дій без супроводу батьків чи законних представників.

Постанова визначає порядок проведення примусової евакуації дітей органами опіки та піклування спільно з Національною поліцією, запроваджує поняття «евакуйована дитина» та врегульовує подальший маршрут дитини після евакуації.

Після вивезення із небезпечної території дитина проходитиме медичне обстеження, оцінку потреб та отримуватиме необхідну допомогу. Також визначено механізми її тимчасового влаштування – насамперед до родичів або близьких людей, а за потреби – до патронатної чи прийомної сім'ї, дитячого будинку сімейного типу або закладу соціального захисту.

Крім того, постановою врегульовано подальші дії у випадках, коли після евакуації батьки тривалий час не підтримують із дитиною зв'язок і не виконують своїх батьківських обов'язків.

Ухвалені рішення дозволить державі діяти швидко та скоординовано у критичних ситуаціях. Воно забезпечує чіткий алгоритм взаємодії всіх служб, щоб кожна дитина, яка опинилася під загрозою через війну, була своєчасно евакуйована, отримала необхідний захист, допомогу та перебувала у безпечному середовищі.

Докладніше за посиланням

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Безоплатне житло в селах для внутрішньо переміщених осіб (ВПО): як подати заяву?

З 17 червня 2026 року набрала чинності Постанова Кабінету Міністрів України від 10 червня 2026 року № 751 “Про реалізацію експериментального проєкту щодо забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом у сільській місцевості”, яка дозволяє забезпечити ВПО безкоштовним житлом для тимчасового проживання у безпечних сільських громадах.

Експериментальний проєкт розрахований на два роки.

▲ Хто має право на отримання житла?

- ВПО, які перемістилися з територій, де ведуться (велися) бойові дії, або з тимчасово окупованих територій.

▼ Першочергове право мають:

✓ багатодітні сім'ї;

✓ особи з інвалідністю (разом із членами їх домогосподарства) та сім'ї, у складі яких є дитина з інвалідністю;

✓ діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування (а також особи старші 23 років, які мали цей статус до 18-річчя);

✓ особи літнього віку.

Для зручності громадян передбачено можливість подання заяви через вебпортал електронних послуг ПФУ. Це дозволить оформити необхідні документи швидко, безпечно та без відвідування установи.

Як подати заяву:

- ♦ онлайн (найзручніший спосіб) через вебпортал електронних послуг Пенсійного фонду України portal.pfu.gov.ua із застосуванням кваліфікованого електронного підпису КЕП або BankID;

- ♦ особисто до органу місцевого самоврядування.

Важливо ! Заяву необхідно подати протягом трьох календарних днів після угодження з власником житла умов та можливості його придбання.

Що має містити заява та які документи додати:

- ♦ паспортні дані, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності) та дата народження заявника;

реквізити довідок внутрішньо переміщеної особи всіх членів домогосподарства;

- ♦ документи, що підтверджують родинні відносини (свідоцтво про шлюб, про народження тощо);

- ♦ повідомлення про відсутність придатного для проживання житла на безпечній території (або документи про його пошкодження чи знищення);

- ♦ документи, що підтверджують пріоритетне право на отримання житла (за наявності);

- ♦ письмову згоду осіб, які не є родичами, але планують спільне проживання (за потреби).

Докладніше за посиланням

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

В Україні запрацював Закон «Про наставництво»

16 липня 2026 року в Україні набув чинності Закон України від 18.12.2025 № 4744-IX «Про наставництво», який вперше комплексно врегулює наставництво на законодавчому рівні.

Законом передбачено, що держава забезпечуватиме наставництво для дітей та молоді віком від 10 до 23 років, зокрема для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа, дітей і молоді, які проживають або проживали в інтернатних закладах, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, дітей і молоді, які повернулися після депортації чи примусового переміщення, дітей загиблих Захисників і Захисниць України та ветеранів війни.

Окремою новацією стало впровадження корпоративного наставництва. Закон передбачає можливість для бізнесу системно долучатися до підтримки молоді: створювати умови для участі своїх працівників як наставників, проводити профорієнтаційні заходи, знайомити молодих людей із професіями, організовувати навчальні візити, стажування та інші формати, що допомагають підготуватися до самостійного життя й кар'єрного розвитку.

Стати наставником або наставницею може громадянин чи громадянка України віком від 21 року. Для цього необхідно пройти підготовку, подати визначені законом документи та отримати висновок про можливість здійснювати наставництво. Після цього організатор наставництва допомагає сформувати наставницьку пару та супроводжує взаємодію наставника чи наставниці з дитиною або молододою людиною. Наразі Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України завершує підготовку підзаконних нормативно-правових актів, необхідних для реалізації нового закону. Паралельно оновлюється програма підготовки тренерів та кандидатів у наставники.

Держава створила механізм, який допомагає кожній дитині чи молодій людині, яка цього потребує, знайти поруч надійного дорослого, здатного підтримати, підказати, допомогти повірити в себе та зробити перші кроки до самостійного життя

Докладніше за посиланням

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Уряд ухвалив зміни з метою оперативного та адресного забезпечення дітей оздоровленням

Кабінетом Міністрів України були ухвалені зміни щодо використання коштів держбюджету для організації оздоровлення та відпочинку дітей, які потребують особливої уваги та підтримки.

Відтепер діти, які проживають на прифронтових територіях, зокрема в Чернігівській області, а також діти з територій, де виникли надзвичайні ситуації воєнного, техногенного чи природного характеру, матимуть право на першочергове отримання путівок до «Артеку», «Молодої гвардії» та інших дитячих закладів оздоровлення, що входять до Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей.

Реалізація цієї ініціативи не потребує додаткових витрат і буде повністю забезпечена в межах коштів бюджетної програми, передбачених на 2026 рік.

Ухвалені зміни дозволять зробити державну програму оздоровлення більш гнучкою та оперативно реагувати на виклики, пов'язані з безпековою ситуацією.

Докладніше за посиланням

Уряд забезпечить школярів підручниками та е-додатками: ухвалено рішення про перерозподіл коштів

Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про перерозподіл бюджетних коштів для забезпечення учнів 4 та 9 класів навчальними матеріалами.

Зокрема, передбачено:

10,8 млн грн — на закупівлю навчальної літератури для 10 класів пілотних закладів загальної середньої освіти;

164,3 млн грн — на закупівлю інтерактивних електронних додатків до підручників для здобувачів освіти (електронних додатків до підручників для 4, 6, 7 та 9 класів, е-додатків для дітей з ООП та підручників шрифтом Брайля);

67,5 млн грн — на доставлення підручників і посібників.

Це рішення дасть змогу профінансувати закупівлю електронних додатків до підручників та гарантувати їхнє вчасне доставлення до шкіл у 2026 році.

Докладніше за посиланням

ВETERАНСЬКА ПОЛІТИКА

Сформовано склад Ради ветеранів війни за незалежність України

Міністерство у справах ветеранів України завершило формування Ради ветеранів війни за незалежність України. Її склад вже затверджено відповідним наказом.

Рада є консультативно-дорадчим органом при Мінветеранів, який стане постійним майданчиком для діалогу між державою та ветеранською спільнотою. Її головна мета — залучення досвіду й експертизи Захисників і Захисниць України до напрацювання рішень у всіх сферах ветеранської політики.

Рада сприятиме Мінветеранів у питаннях:

- формування та реалізації державної політики у сфері підтримки ветеранів та ветеранок;
- захисту їхніх прав та інтересів;
- врахування потреб родин загиблих (померлих) Захисників і Захисниць;
- напрацювання рішень та рекомендацій з урахуванням позиції ветеранських громадських об'єднань.

До складу Ради увійшли представники всіх регіонів України — по одному від кожної області, Автономної республіки Крим, міста Києва та міста Севастополя. Їх обрала ветеранська спільнота під час регіональних зборів.

Це ветерани й ветеранки, які є представниками громадських об'єднань ветеранів війни у своїх регіонах або всеукраїнських ветеранських організацій.

Рада ветеранів війни за незалежність України забезпечить постійний діалог між Міністерством у справах ветеранів України та ветеранською спільнотою. Це дозволить системно враховувати практичний досвід Захисників і Захисниць під час розробки та впровадження державних програм і сервісів, а також зробить підтримку ветеранів, ветеранок і їхніх родин більш доступною, ефективною та зрозумілою.

Докладніше за посиланням

ЮРИДИЧНІ ПИТАННЯ

Уряд реформує підхід до держзамовлення у сфері освіти

Україні вперше державне замовлення на підготовку фахівців сформовано на основі довгострокового прогнозу потреб ринку праці. Відповідне рішення ухвалив Кабінет Міністрів України.

Постанова започатковує реформу державного замовлення у сфері освіти. Відтепер його формування базуватиметься не лише на пропозиціях державних замовників, а насамперед на прогнозі того, яких фахівців потребуватиме економіка України у майбутньому. Це перший в Україні довгостроковий прогноз потреб економіки у фахівцях, підготовлений на основі економічного моделювання.

Докладніше за посиланням

Уряд оновив підходи до розміщення пунктів базування екстренки, щоб скоротити час прибуття бригад

Уряд вніс зміни до Порядку функціонування госпітальних округів і госпітальних кластерів та встановлення їх меж.

Зокрема, змінами передбачено можливість створювати тимчасові пункти базування бригад екстреної медичної допомоги. Це дозволить оперативно посилювати присутність екстренки там, де через бойові дії, пошкодження доріг, зміну логістичних маршрутів або переміщення населення збільшився час доїзду до пацієнтів.

Розміщення центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, а також пунктів постійного і тимчасового базування бригад затверджуватимуть обласні військові адміністрації за погодженням із Міністерством охорони здоров'я.

Рішення ухвалюватимуть за результатами аналізу часу прибуття бригад на критичні та екстрені випадки. Перелік і розміщення пунктів базування можна буде переглядати протягом року, зокрема на вимогу МОЗ, якщо ситуація в регіоні зміниться.

Необхідність оновлення підходів пов'язана з наслідками повномасштабного вторгнення росії. Через пошкодження транспортної інфраструктури, обмеження руху, зміну маршрутів і підвищені безпекові ризики умови роботи бригад екстреної медичної допомоги суттєво ускладнилися. Активні бойові дії, тимчасова окупація окремих територій і переміщення населення також змінили транспортні потоки та навантаження на систему.

Докладніше за посиланням

Всеукраїнська Асоціація ОТГ

тел.+38 068 914 17 35

e-mail: office@hromady.org

Канали комунікації

За посиланням

SALAR International
У складі Шведської Асоціації
місцевих влад і регіонів

Швеція
Sverige

Polaris

співпраця з
німеччиною
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

KFW

unicef
для кожної дитини

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
За підтримки Швейцарії

DECIDE
швейцарсько-український проєкт
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

DOCCU
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

PÄDAGOGISCHE
HOCHSCHULE
ZÜRICH

**PH
ZH**